

BANKA KOMERCIALE SHA SHKUP

Kushtet e përgjithshme për punë me letra me vlerë të Bankës Komerciale SHA Shkup (në vazhdim: Banka)

I Hyrje

Me kushtet e përgjithshme për punë me letrat me vlerë rregullohen të drejtat dhe obligimet e ndërsjella të Bankës dhe klientit dhe çështje të tjera që lidhen me ofrimin e shërbimeve të letrave me vlerë nga ana e Bankës, edhe atë:

- blerja dhe shitja e letrave me vlerë me urdhër dhe në emër të klientit
- ndërmjetësimi në bursë;
- menaxhimi me portofolion e letrave me vlerë me urdhër dhe për llogari të klientit individual;
- ekzekutimi i transaksioneve dhe aktiviteteve në llogari të emetuesit të letrave me vlerë të nevojshme për ofertë të suksesshme publike të letrave, pa blerjen e detyrueshme të letrave me vlerë të pashitura;
- ekzekutimi i transaksioneve dhe aktiviteteve në llogari të emetuesit të letrave me vlera të nevojshme për ofertë publike të letrave, me blerjen e detyrueshme të letrave me vlerë të pashitura;
- duke vepruar si mbulues në kotim;
- konsultime investimore;
- ekzekutimi i transaksioneve dhe aktiviteteve në llogari të personave të tretë, të nevojshme për përvetësimin e një shoqërie aksionare në përputhje me Ligjin përmarrjen e shoqërive aksionare dhe
- ruajtja letrave me vlerë që përfshin hapjen dhe administrimin e llogarive të letrave me vlerë në emër personal, por në llogari të klientëve në depozitar, hapjen dhe administrimin e llogarive të letrave me vlerë, por në llogari të klientëve të tyre, të cilët nuk janë pronarët e këtyre letrave me vlerë, por në llogari të klientëve të tyre dhe shërbime të tjera të urdhëruara nga klienti

NDËRMJETËSIMI NË BURSE

Ndërmjetësimi në bursë është blerja, respektivisht shitja e letrave me vlerë për llogari të klientit, detajisht të përcaktuara në pjesën II të këtyre Kushteve të përgjithshme për punë.

KËSHILLIMI INVESTIMOR

Këshillimi investimor është këshillim i klientëve mbi blerjen ose shitjen e letrave me vlerë, në përputhje me pjesën III të këtyre Kushteve të përgjithshme për punë.

MENAXHIMI ME PORTOFOLIO TË LETRAVE ME VLERË ME URDHËR PËR LLOGARI TË KLIENTIT INDIVIDUAL

Menaxhimi me një portofolio të letrave me vlerë e menaxhimit të letrave me vlerë, si dhe me të holla të klientit dhe investimeve të tyre në letra me vlerë në bazë të Marrëveshjes së lidhur midis Bankës dhe klientit, në përputhje me pjesën IV të këtyre Kushteve të përgjithshme për punë.

RUAJTJA E LETRAVE ME VLERË

Ruajtja e letrave me vlerë është një shërbim i veçantë që e jep Banka në bazë të një Marrëveshjeje të veçantë të lidhur midis Bankës dhe klientit, në të cilën rregullohen detajisht të drejtat dhe detyrimet midis Bankës dhe klientit, në përputhje me pjesën V të Kushteve të përgjithshme për punë.

SHERBIME TE TJERA

Shërbimet tjera përfshijnë: kryerjen e transaksioneve dhe aktiviteteve në llogari të emetuesit të letrave me vlerë, të nevojshme për ofertë të suksesshme publike të letrave me vlerë, për të vepruar si mbulues gjatë kotimit dhe ekzekutimit të transaksioneve dhe aktiviteteve në llogari të personave të tretë, të nevojshme për marrjen e shoqërive aksionare, të cilat Banka i kryen në bazë të një Marrëveshjeje të veçantë të lidhur mes Bankës dhe klientit.

Para përfundimit të Marrëveshjes së veçantë për shërbime të caktuara të letrave me vlerë, Banka ia jep klienti Kushtet e përgjithshme për punë me letra me vlerë.

II NDËRMJETËSIMI NË BURSE PËRKUFIZIMET

Neni1

Shprehjet e përdorura në këtë pjesë kanë kuptimet e mëposhtme, përveç në raste të caktuara të tekstit të Marrëveshjes nëse nuk kërkohet ndryshe.

LETRAT ME VLERË

Këto janë instrumentet e mëposhtme:

- a) aksione në shoqata tregtare;
- b) obligacione;
- c) instrumente të tregut të parasë;
- ç) aksione në fondet e investimeve që veprojnë në bazë të Ligjit për fonde të investimeve;
- d) instrumente financiare derivative;
- dh) certifikatë për letra të huaja me vlerë; dhe
- e) instrumente të tjera financiare, të cilët sipas Komisionit konsiderohen letra me vlerë.

NDËRMJETËSIMI NË BURSE

Ndërmjetësimi në bursë është blerja, respektivisht shitja e letrave me vlerë me urdhër dhe në llogari të klientit.

URDHËRESA

Urdhëresa është udhëzim i njëanshëm i klientit që mund të jepet gojarisht, me shkrim ose në formë elektronike, me të cilin Bankës i kërkohet të kryejë transaksione të caktuara me letra me vlerë në llogari të klientit.

PRANIMI I URDHËRESËS

Me përshkrimin e urdhëresës në librin e urdhëresave të Bankës, llogaritet se Banka e ka pranuar urdhëresën.

EKZEKUTIMI I URDHËRESËS OSE TRANSAKSIONIT OSE KONTRAKTIMIT TË TRANSAKSIONIT

Ekzekutimi i urdhëresës ose transaksionit ose kontraktimit të transaksionit është kontraktim blerjen, respektivisht shitjen e përfitimeve/transaksioneve ligjore me letra me vlerë në bazë të urdhërave të klientit.

SHLYERJA E DETYRIMEVE

Shlyerja e detyrimeve është përmbushje e detyrimeve monetare dhe detyrimeve të transferimit të letrave me vlerë nga urdhëresa e kryer në mënyrë dhe nën kushte, siç përcaktojnë rregulloret e duhura.

LLOGARIA E LETRAVE ME VLERË

Llogaria e letrave me vlerë është llogari e letrave me vlerë në pronësi të klientit, e cila mbahet në Depozituesin qendror të letrave me vlerë

TREGU I ORGANIZUAR I LETRAVE ME VLERË OSE BURSA

Tregu i organizuar i letrave me vlerë ose bursa është treg i letrave me vlerë, që publikut i ofrohet direkt ose indirekt, ku tregtimi zhvillohet rregullisht dhe është i rregulluar dhe mbikëqyrur nga autoritetet kompetente.

TREGTIA ME LETRA ME VLERË

Kjo do të thotë kontraktim të transaksioneve ligjore të blerjes, respektivisht të shitjes së letrave me vlerë.

MARRËVESHJE PËR BASHKËPUNIM NË BURSËN TREGTARE ME LETRA ME VLERË

Kjo është një Marrëveshje e bazuar mbi të cilën Banka për kompensim pagesor obligohet për të ekzekutuar urdhëresat në llogari të klientit.

DEPOZITUESI I LETRAVE ME VLERË

Shoqata aksionare, e cila në Republikën e Maqedonisë, në bazë të një licence të Komisionit për letrat me vlerë kryen shërbime për regjistrimin e letrave me vlerë, shlyerjen e transaksioneve tregtare, transferimet jotregtare dhe shërbime të tjera në përputhje me rregulloret përkatëse.

NJOFTIMET

Janë lajmërimet të shkruara ose gojore, të përcaktuara në këto Kushte të përgjithshme për punë.

PERSONI I AUTORIZUAR

Është person, i cili në bazë të lejes së poseduar për të punuar broker ka të drejtë të nënshkruajë kontrata, të pranojë dhe kryejë urdhëra, si dhe të marrë dhe posedojë, respektivisht të japë lajmërimet të tjera.

TARIFA E BANKËS

Ajo është gjithmonë tarifë e vlefshme e Bankës.

DITA E PUNËS

Kjo është ditë (përveç të shtunave, të dielave dhe festave), në të cilën Banka punon, nëse kushtet e përgjithshme të punës, respektivisht marrëveshja nuk e përcakton ndryshe.

Urdhëresat për blerje dhe / ose shitjen e letrave me vlerë

Neni 2

Banka merr urdhëresa nga klientët brenda kohës së saj të punës me klientë në ditë pune.

Neni 3

Gjatë pranimit të urdhëresës konsiderohet koha e regjistrimit të urdhëresës në librin e urdhëresave. Libri i urdhëresave mbahet në formë elektronike në të cilin evidentohen të gjitha transaksionet.

Neni 4

Banka mund të marrë urdhëresa për tregtim nga klientët e saj direkt në zyrat e saj afariste, me telefon, me postë ose me faks, ose në mënyrë elektronike, me përdorimin e mediumit elektronik të komunikimit.

Banka mund të pranojë urdhëresa për tregti nga klientët dhe në objektet tjera të veta afariste - ekspozitura, nga ku nuk kryhet realizimi i urdhëresave në sistemin BEST.

Në këtë rast, në Marrëveshje me klientin duhet të specifikohen në cilën periudhë kohore do të dorëzohet urdhëresa në objektin e regjistruar afarist nga ku do bëhet realizimi në librin e urdhëresave në sistemin BEST. Urdhëresa do të konsiderohet e pranuar kur të jetë regjistruar në librin e urdhëresave.

Banka mund të pranojë urdhëresë nga një klient në qoftë se klienti paraprakisht me Bankën ka lidhur Marrëveshje të veçantë për bashkëpunim në bursën e letrave me vlerë. Marrëveshja duhet të përmbajë elementet e mëposhtme:

- a) kushtet e përgjithshme për funksionimin e letrave me vlerë të Bankës;
- b) deklaratë që klienti është i njohur me kushtet e përgjithshme të punës para nënshkrimit të marrëveshjes dhe ka patur mundësinë të njihet me përmbajtjen e saj.

Përveç kur parashikohet ndryshe me Lligjin e letrave me vlerë për rregullimin e marrëdhënieve kontraktuale ndërmjet Bankës dhe klientëve, kur aplikohen dispozitat e Ligjit mbi marrëdhëniet obligative.

Marrëveshja nuk mund të përmbajë dispozita, me të cilat:

- Klienti mohon ndonjë prej të drejtave që dalin nga Ligji i letrave me vlerë ose rregulloret e miratuara në zbatim të Ligjit për letra me vlerë;
- kufizojnë të drejtën e mbrojtjes gjyqësore në rast të një mosmarrëveshjeje me Bankën;
- parashohin kompensim tjetër përveç kompensimit të zakonshëm për kryerjen e transaksioneve tregtare, në rast kur çmimi i arritur sipas të cilit është kryer urdhëresa është me e favorshme për klientin se sa çmimi i përfshirë në urdhëresën e klientit.

Urdhëresat e marra nga jorezidentët – klientë të Bankës, fillimisht sigurohen të nënshkruara dhe të dërguara me faks, por sa më shpejtë që të jetë e mundur edhe me postë.

Nëse klienti i jep Bankës urdhëresë edhe formë elektronike dhe atëherë me Bankën nënshkruan Marrëveshje të veçantë për përdorimin e sistemit elektronik për dhënie e urdhëresave që përdor Banka.

Banka, sipas kushteve dhe mënyrës së këtyre Kushteve të përgjithshme të punës dhe të Marrëveshjes, ekzekuton urdhëresën, në përputhje me udhëzimet e klientit, pas pranimit të urdhëresës.

Neni 5

Me marrjen e urdhëresës me telefon, Banka rezervon të drejtën në vlerësimin e saj të refuzojë marrjen e urdhëresave me telefon.

Banka është e detyruar të regjistrojë telefonatat për urdhëresat me telefon.

Regjistrimi tonik nga biseda telefonike konsiderohet si provë e besueshme për faktet që thuhet, në veçanti, jo vetëm për sigurimin dhe përmbajtjen e urdhëresës.

Kur për çfarëdo arsye nuk ekziston regjistrimi tonik i urdhëresës me telefon, barra e provës së transferimit të urdhëresës së duhur telefonike bie mbi klientin. Në rastin e urdhëresës me gojë, kërkesës, njoftimit apo porosisë sipas këtyre ose lidhur me këto Kushtet e përgjithshme të punës dhe Marrëveshjes, konsiderohet se njoftimi me gojë ishte ndërmjetësuar në mënyrë të përshtatshme në qoftë se:

I), si ndërmjetës i njoftimit gojor është prezantuar personi, i cili në Marrëveshje është referuar si person i autorizuar i palës kontraktuese, i cili jep porosinë me gojë dhe

(II) si pranues i porosisë gojore është prezantuar personi, i cili në Marrëveshje është referuar si person i autorizuar nga pala kontraktuese që pranon njoftimin gojor.

Neni 6

Banka, sipas kushteve dhe mënyrës së këtyre Kushteve të përgjithshme për punë dhe të Marrëveshjes, kryen urdhëresën, në përputhje me udhëzimet e klientit, pas pranimit të urdhëresës.

Klienti me urdhëresën të cilën ia paraqet Bankës, në mënyrën dhe formën e specifikuar në Marrëveshje, përcakton, para së gjithash:

- çfarë është urdhëresa (për shitje, blerje)
- lloji i letrave me vlerë (aksione, obligacione ...), botuesi i letrave me vlerë,
- sasia e letrave me vlerë,
- lloji i urdhëresës (neni 8 i këtyre Kushteve të përgjithshme për punë)
- komponentët tjerë që lejojnë diferencimin e letrave me vlerë me të njëjtat karakteristika nga alinetë e mëparshme të këtij neni (p.sh., numri serik i letrave me vlerë ose shënimi i serisë së letrave me vlerë).

Ndryshimi, tërheqja dhe refuzimi i urdhëresës

Neni 7

Nëse klienti, pas marrjes së urdhëresës nga ana e Bankës, e ndryshon çmimin, sasinë apo ndonjë element tjetër të urdhëresës, konsiderohet se ka tërhequr urdhëresën fillestare dhe ka dhënë një urdhëresë të re. Klienti ka të drejtë ta tërheqë urdhëresën.

Transaksionet që janë kontraktuar para tërheqjes së urdhëresës në sistemin BEST janë plotësisht të vlefshme. Tërheqja bëhet në një nga mënyrat që mund të japet urdhëresa. Banka duhet menjëherë pas kërkesës për tërheqjen e urdhëresës nga klienti të tërheqë urdhëresën nga sistemi BEST dhe pastaj ta evidentojë në librin e urdhëresave. Banka ka të drejtë të paguajë tarifat e trajtimit për qëllime të urdhëresës së pakryer.

Banka ka të drejtë të mos e pranojë marrjen dhe ekzekutimin e urdhëresës në rast se sipas mendimit të saj urdhëresa, respektivisht ekzekutimi i saj, është në kundërshtim me rregulloret përkatëse apo me politikën e e Bankës.

Banka duhet doemos të njoftojë klientin për mospranimin e marrjes së urdhëresës.

Llojet e urdhëresave

Neni 8

Llojet e urdhëresave që klienti mund t'ia japë Bankës:

1. Urdhëresa e tregut

- Klienti nuk vendos afate të çmimeve, gjatë blerjes apo shitjes së letrave me vlerë, respektivisht pranon çmimin më të mirë në treg.

Urdhëresa kryhet me çmimin e tregut, menjëherë pas marrjes së të njëjtës, (i) nëse plotësohen kushtet / obligimet nga pala për kryerjen e urdhëresës dhe (ii) nëse urdhëresa atëherë mund të kryhet. Urdhëresa e tregut është urdhëresë ditore pa çmim të përcaktuar.

2. Urdhëresa e limituar

- Klienti përcakton limitin e çmimeve gjatë blerjes ose shitjes së letrave me vlerë.

Përcakton çmimin e pranueshëm për blerje (çmimi më i lartë), ose për shitje (çmimi më i ulët).

Ekzistojnë këto lloje të urdhëresave të limituara për tregti:

- Urdhëresa pa kushte shtesë ose të veçanta
- Urdhëresa me kushte shtesë për realizim
 - urdhëresë me kusht shtesë për realizim - kryejë ose anulohet. Kjo urdhëresë kryhet në përputhje me kufizimet për inkorporim dhe ekzekutim të urdhërave në përputhje me regjimin tregtar dhe fazën e tregut. Sasia e parealizuar e urdhëresave largohet automatikisht nga sistemi BEST. Përdorimi i kushteve të tjera shtesë ose të veçanta për inkorporimin e urdhëresës apo kryej ose anulohet nuk lejohet.
 - *urdhëresa me sasi të fshehur*. Kjo është urdhëresë që nuk e tregon sasinë e përgjithshme

të urdhëresës së inkomporuar në sistemin BEST. Në treg është treguar vetëm sasia e dukshme / një pjesë e urdhëresës, kurse pjesa tjetër e urdhëresës është futur në

sistem si sasi e fshehur, përdorimi i kushteve shtesë për inkomporim të urdhëresës me sasi të fshehur nuk është e lejuar.

Urdhëresa me kushte shtesë për afatin e vlefshmërisë

- *urdhëresa ditore.* Urdhëresa është e vlefshme vetëm në ditën e inkomporimit të urdhëresës në sistemin BEST. Urdhëresat e përcaktuara ditore largohen automatikisht nga sistemi BEST pas formalizimit të ditës së tregtimit.

- *urdhëresa me vlefshmëri deri në një datë të caktuar.* Urdhëresa është e vlefshme nga momenti i inkomporimit në sistemin BEST, kështu deri sa të mos realizohet ose deri në një datë të caktuar. Kjo urdhëresë është e vlefshme më së shumti deri në nëntëdhjetë (90) ditë kalendarike nga data e inkomporimit. Sistemi BEST ofron një pasqyrë të urdhëresave që do të hiqen në një periudhë të ardhshme të përcaktuar.

• *Urdhëresa me sasi të veçantë kushtesh për realizimin e sasisë.*

- *urdhëresa me kusht të veçantë për realizimin e sasisë "të gjitha ose asgjë".*

Urdhëresa me kusht të veçantë për realizimin e sasisë "të gjitha ose asgjë" mundëson blerjen ose shitjen e letrave me vlerë me një inkomporim të përcaktuar të çmimit, në limite të përcaktuara, ku urdhëresa duhet të jetë e kryer plotësisht nga një ose më shumë transaksione të njëkohëshme. Nëse urdhëresa nuk përmban të gjitha elementet e këtij lloji gjatë inkomporimit të saj, ajo do të fshihet nga sistemi BEST. Përdorimi i kushteve shtesë për realizimin e urdhëresës nuk është e lejuar.

Mënyra e ekzekutimit të urdhëresave të klientëve dhe mbajtja e evidencave

Neni 9

Banka të gjitha urdhëresat e klientëve i evidentom dhe i ekzekuton në përputhje me rregullativën ligjore relevante pozitive, në bazë të radhës së pranimit të urdhëresave.

Banka e ekzekuton urdhëresën e klientit sa më shpejt që kushtet e tregut të letrave me vlerë të lejojnë ekzekutimin e saj. Banka ekzekuton urdhëresat në përputhje me prioritetet në librin e urdhëresave.

Banka është e detyruar të respektojë radhën vijuese të ekzekutimit të urdhëresave të marra për tregtim: 1) urdhëresa nga klientët, 2) urdhëresat e punonjësve të Bankës, të cilët janë të regjistruar në librin e urdhëresave si klientit i Bankës, 3) urdhëresat e vetë anëtares si *principal*.

Kompensimi, shpenzimet dhe detyrimet

Neni 10

Për kryerjen e shërbimeve në ndërmjetësimin e bursës, Klienti Bankës i paguan kompensim dhe i paguan shpenzimet që lindin dhe janë të lidhura me ndërmjetësimin e bursës, në shumën dhe mënyrën e specifikuar në tarifën gjithnjë të zbatueshme të Bankës, nëse me Marrëveshje ose ndonjë akt tjetër, nuk përcaktohet ndryshe. Klienti është i detyruar të paguajë kompensimin dhe shpenzimet nga paragrafi paraprak i këtij neni para ekzekutimit të urdhëresave, nëse një nuk ka një kontratë ndryshe ose nëse Banka nuk vendos për kërkesat e klientit ndryshe. Kompensimi, pavarësisht çmimit të ushtrimit të shërbimeve të ndërmjetësimit në bursë, Banka ka llogaritur edhe provizionin, respektivisht koston e transaksioneve të letrave me vlerë, edhe atë provizionet në bursë, provizionet e Depozituesit qendror të letrave me vlerë. Tatimet eventuale, taksat dhe ngarkesat tjera (në vijim: tatimet), i ngarkohen klientit dhe ai duhet që, nëse ato paguhen nga Banka, t'ia kthejë Bankës, menjëherë pas njoftimit nga ana e Bankës, por jo më vonë se një ditë para shlyerjes, përveç nëse nuk është përcaktuar ndryshe.

Neni 11

Pavarësisht nga paragrafi i mësipërm i këtyre kushteve të përgjithshme të punës, Banka, në rastin e ekzekutimit të urdhëresës për shitje do të llogarisë dhe paguajë kompensimin, shpenzimet dhe tatimet nga neni i mëparshëm i këtyre kushteve të përgjithshme të punës në ngarkesë të të ardhurave të pranuar nga

shitjet e letrave me vlerë. Nëse Banka nga cila do arsyë tërësisht ose pjesërisht nuk do të mund të llogarisë dhe paguajë kompensimet, shpenzimet dhe tatimet nga neni i mëparshëm i këtyre Kushteve të përgjithshme, nga të ardhurat nga shitja e letrave me vlerë, duke marrë parasysh afatin e nenit të mësipërm.

Depozitimi i mjeteve

Neni 12

Klienti obligohet që para ekzekutimit të urdhëresës për blerje, në llogarinë e klientit të Bankës të depozitohet mjetet e nevojshme, në përputhje me kontratën, shumën e të cilës, për çdo urdhër, në varësi të llojit të saj dhe kushteve të tregut, të caktojë personin e autorizuar nga Banka.

Paratë e klientit dhënë Bankës për blerjen e letrave me vlerë ose për blerjen e para të fituara nga shitja e letrave me vlerë të klientit, Banka i ruan në një llogari të posaçme të hapur për këtë qëllim.

Neni 13

Banka, në rast të revokimit të urdhëresës së blerjes, në lidhje me atë që klienti ka depozituar mjetet, mjetet e papërdorura do t'ia paguajë klientit në llogarinë e tij, në përputhje me Marrëveshjen, ditën në vijim pas revokimit të urdhëresës, në lidhje me të cilin pala ka depozituar mjetet, në qoftë se me marrëveshje nuk është rënë dakord ndryshe, ose në qoftë se klienti nuk vendos ndryshe.

Në rast të realizimit të urdhëresës, ndryshe nga shkaku i revokimit të urdhëresës t, ose në rast se ka një tepricë të mjeteve nga mjetet e depozituara për shlyerjen e detyrimeve që rrjedhin nga urdhëresa e blerjes (në tekstin e mëtejshëm: mjete të papërdorura) vepohet në përputhje me kërkesën e klientit. Nëse klienti dëshiron t'i shfrytëzojë të njëjtat për urdhëra të mëvonshëm blerës, atëherë ato mbeten në llogarinë e klientit. Nëse klienti kërkon që t'i kthehen mjetet, banka ka detyrim që t'ia kthejë mjetet e papërdorura klientit, t'ia paguajë në llogarinë e tij, të specifikuar në Marrëveshje / urdhëresë, sa më shpejt që të jetë e mundur.

Mjetet e depozituara, gjegjësisht mjetet e papërdorura nuk konsiderohen si depozita dhe për to nuk ekziston interes.

Paratë në llogarinë e posaçme mund të përdoren vetëm në përputhje me udhëzimet e klientit. Banka nuk guxon të bëjë pagesa që lidhen me transaksionet e kontraktuara të letrave me vlerë në emër të vet dhe për llogari të vet nga paratë e gatshme të klientëve dhe nuk guxon t'i përdorë mjetet e një klientit për cilindo klient tjetër. Paratë e klientëve nuk janë të përfshira në pasurinë e Bankës në rast të falimentimit apo likuidimit dhe nuk mund të përdoren për të shlyer detyrimet e Bankës.

Depozitimi i mjeteve në llogari të klientit në Bankë në lidhje me blerjen e LV nga klienti

Neni 14

Nëse klienti, në përputhje me nenin 12, gjegjësisht nenin 13, të Kushteve të përgjithshme të punës, në Bankë ka depozituar mjete në llogari të klientit, për të përmbushur detyrimet në para nga urdhëresa për blerje, shuma, e paguar për blerje, shlyhet nga mjetet e depozituara. Në qoftë se banka nuk kërkon depozitimin e mjeteve në kohën e përgatitjes së urdhëresës, ose në qoftë se shuma e mjeteve të depozituara nuk është e mjaftueshme për të shlyer detyrimet në para nga blerja e letrave me vlerë, klienti është i detyruar që menjëherë pas njoftimit nga Banka, por jo më vonë se një ditë nga dita e shlyerjes, t'ia paguajë paratë e nevojshme, vetëm nëse nuk është rënë dakord ndryshe me Bankën.

Pagesa e mjeteve në favor të palës në bazë të shitjes së LV.

Neni 15

Banka merr përsipër shlyerjen e detyrimeve për të paguar shumën e mjeteve të arkëtuara nga ekzekutimi i urdhëresës për shitje, të zvogëluar për refuzimet në përputhje me këto Kushte të përgjithshme të punës dhe Marrëveshjen, në llogari të klientit, të specifikuar në Marrëveshje, respektivisht urdhëresës, ditën tjetër të punës pas pranimit të mjeteve, përveç nëse klienti dhe Banka nuk bien dakord ndryshe.

Përlllogaritja për punën e kryer

Neni 16

Banka njofton klientin për transaksionet e realizuara / shlyerjen e detyrimeve nga transaksionet e kontraktuara në përputhje me rregullativën pozitive përkatëse ligjore dhe Marrëveshjen.

Njoftimi

Neni 17

Banka ka obligim t'i dorëzojë raport klientit për kontraktimin dhe shlyerjen e transaksioneve të letrave me vlerë brenda dy ditëve pas datës së shlyerjes. Banka duhet të ketë dëshmi për dorëzimin e duhur të raportit.

Banka nuk paraqet raport mbi kontraktimin dhe shlyerjen e transaksionit me letrat me vlerë, nëse klienti në mënyrë eksplicite, në vetë urdhëresën nuk deklaron se banka nuk do që Banka t'i dorëzojë raport.

Raporti përmban të dhëna për:

- emri i botuesit të letrave me vlerë me të cilat është tregtuar;
- lloji, gjinia dhe klasi i letrave me vlerë me të cilat është tregtuar;
- lloji i urdhëresës - blerës apo shitës;
- shuma e letrave me vlerë me të cilat është tregtuar;
- çmimi me të cilin janë blerë letrat me vlerë, respektivisht janë shitur;
- kompensimi për transaksionin e kryer;
- data e marrjes së urdhëresës së tregtimit dhe
- data e shlyerjes së transaksionit.

Në rastin e një urdhërese me shkrim, kërkesë, njoftimi të detyrueshëm ose të lejueshëm apo porosie (në tekstin e mëtejshëm: njoftim me shkrim), sipas këtyre apo në lidhje me këto kushte të përgjithshme të punës dhe marrëveshjes, konsiderohet se njoftimi me shkrim ishte ndjekur siç duhet, në qoftë se në mënyrë kumulative janë përmbushur kërkesat e mëposhtme:

- (I) njoftim me shkrim për palën kontraktuese, të cilit i është destinuar, t'i jetë bërë dërgesa me shkrim, me postë të rekomanduar, me faks ose në formatin e të dhënave kompjuterike,
- (II) njoftim me shkrim për palën kontraktuese, të cilit i është destinuar, t'i adresohet personit të autorizuar dhe në adresën e specifikuar në kontratë,
- (III) njoftimi të jetë i nënshkruar nga personi i autorizuar, ose në rastin e formatit kompjuterik me ndërmjetësim të një personi të autorizuar.

Konflikti i interesave

Neni 18

Banka është e detyruar të informojë klientin mbi konfliktet e mundshme ndërmjet interesave të klientit dhe interesave të Bankës, gjegjësisht interesave të klientëve të tjerë të Bankës. Banka ka obligim të veprojë në mënyrë që të minimizojë mundësinë e konfliktit të interesave në mes të klientëve, Bankës dhe / ose personave të punësuar në Bankë.

Rreziqet

Neni 19

Banka është e detyruar që të përpiket për të marrë të gjithë informacionin e nevojshëm nga klientët në lidhje me përvojën e tyre për të investuar në letrat me vlerë dhe aftësitë dhe qëllimet e tyre financiare, të rëndësishme për mbrojtjen e interesave të tyre, përmes rrugës së plotësimit të një forme "formular për klient të ri".

Investimet në letrat me vlerë janë të lidhura edhe me një rrezik përkatës financiar, për ç'gjë klienti, me vetë nënshkrimin e Marrëveshjes për bashkëpunim në bursën tregtare të letrave me vlerë, konfirmon se është i vetëdijshëm dhe e pranon rrezikun për shkak të luhatjeve të tregut dhe faktorëve të tjerë që ndikojnë në tregun e letrave me vlerë, ku Banka nuk ka asnjë ndikim, vlera e letrave me vlerë që janë objekt i kësaj Marrëveshjeje dhe urdhëresës, papritur ndryshohet.

III Këshillimi investimor

Neni 20

Klienti, në drejtim të një realizimi sa më të mirë të urdhëresave për tregtim me letra me vlerë, mund të kërkojë këshillim investimor nga Banka, e cila në përputhje me rregullat dhe rregulloret e përcaktuara mund të ndërmjetësojë me të gjithë informacionin në dispozicion, respektivisht të dhëna individuale për letrat me vlerë ose për situatat e përgjithshme të tregut të letrave me vlerë.

Për të kryer këtë lloj të shërbimit, Banka dhe klienti nënshkruajnë Marrëveshje të

veçantë.

Në marrëveshjen e veçantë, Pala dhe Banka, në aspektin e kërkesës së këshillimit investues të Klientit du rënë dakord për çdo kërkesë veçmas dhe duhet caktuar shuma e kompensimit dhe mënyra e pagesës për shërbimin e ofruar sipas tarifës në fuqi të Bankës.

Rrezikun dhe vendimmarrjen lidhur me punën e letrave me vlerë e merr klienti.

IV MENAXHIMI ME PORTOFOLIN E LETRAVE ME VLERË SIPAS URDHËRESËS SË KLIENTIT INDIVIDUAL

Neni 21

Menaxhimi me portofolin e letrave me vlerë dhe menaxhimi i letrave me vlerë, si dhe me të hollat e klientit dhe investimin e tyre në letra me vlerë, në bazë të Marrëveshjes së lidhur ndërmjet Bankës dhe klientit.

Marrëveshja për portofolin menaxhent

Neni 22

Marrëveshja për portofolin menaxhment është një marrëveshje që Banka, në përputhje me politikat e invetsimit të përmbajtura në Marrëveshje, në emër dhe për llogari të klientit investon mjetet e veta në para në letra me vlerë, në mënyrë që të ndajë rrezikun, për ç'gjë klienti pajtohet të paguajë kompensim.

Marrëveshja për portofolin menaxhment arrihet me shkrim dhe në të njëjtën detyrimisht përcaktohet shuma e parave që klienti ia beson Bankës, politika e investimit të klientit, deklarata për të marrë rrezikun e përfshirjes në tregtinë me instrumente financiare, lloji, përmbajtja dhe frekuenca e dorëzimit të raporteve mbi aktivitetet e kryera nga ana e Bankës deri te klienti, shuma e kompensimit dhe mënyra e llogaritjes së të njëjtës, si dhe ndërprerja e kontratës.

V RUAJTJA E LETRAVE ME VLERË

Neni 23

Ruajtja e letrave me vlerë është një shërbim i veçantë që Banka e jep në bazë të një Marrëveshjeje të veçantë të lidhur mes Bankës dhe klientit, në të cilën në detaje rregullohen të drejtat dhe detyrimet ndërmjet Bankës dhe klientit. Ruajtja e letrave me vlerë përfshin hapjen dhe administrimin e llogarive të letrave me vlerë në emër të vet, por në llogari të klientit në Depozitues, hapjen dhe drejtimin e letrave me vlerë për llogari edhe të klientëve të saj, të cilët nuk janë pronarë të këtyre letrave me vlerë, por në llogari të klientëve të tyre dhe shërbimeve të tjera të urdhëruara nga klientët, siç janë: pagesa e kërkesave të maturuara nga emetuesi bazuar në letrat me vlerë të maturuara, interes dhe dividendë në llogari të pronarëve të letrave me vlerë, njoftimin për kuvendin e aksionarëve dhe përfaqësimin në ato kuvende, pagesën e detyrimeve tatimore të klientit bazuar në letrat me vlerë që janë pronë e tyre etj.

Neni 24

Para kryerjes së këtij shërbimi, Banka dhe klienti detyrimisht duhet të nënshkruajnë një marrëveshje me shkrim që përshkruan të drejtat dhe detyrimet në mes vete, gjatë ofrimit të këtij lloji të shërbimit nga Banka.

Neni 25

Letrat me vlerë që mbahen në një llogari të veçantë në Bankë, mund të jetë në dispozicion vetëm me urdhëresë të Klientit - urdhërdhënësit.

Letrat me vlerë në emër të klientit mbahen në llogari të veçantë në Bankë janë pronë e klientit dhe nuk përfshihen në pasurinë e Bankës, në masë likuidimi ose falimentimi, apo të mund të përdoren për të shlyer detyrimet e Bankës.

Neni 26

Për kryerjen e shërbimit të mbajtjes së letrave me vlerë, Banka i paguan kompensim klientit kompensim, i cili përshkruhet me Marrëveshjen e arritur ndërmjet Bankës dhe klientit.

VI DISPOZITA TË PËRBASHKËTA

Mbajtja dhe ruajtja e dokumenteve

Neni 27

Banka, në përputhje me rregulloret gjithmonë të aplikueshm, mund të mbledhë, mbajë, të përpunojë dhe ruajë të dhënat që lidhen me këto kushte të përgjithshme të punës. Banka është e detyruar të mbajë evidencë dhe t'i ruajë të gjitha dokumentet, të cilat në çdo kohë mundësojnë konfirmim se një transaksion i caktuar është kryer në emër të vet dhe për llogari të vet ose në llogari të klientit.

Përkujdesia

Neni 28

Gjatë kryerjes së punës nën këto kushte të përgjithshme të punës, Banka do të sillet me kujdes prej një afaristi dhe eksperti të mirë në përputhje me rregullativën përkatëse ligjore pozitive.

Neni 29

Klienti merr përsipër për kryerjen e papengueshme të shërbimeve të letrave me vlerë të Bankës, me kërkesën e saj, do të paraqesë dokumentacionin e duhur apo do të vë në dispozicion informacionin e duhur dhe të dhënat e kërkuara. Klienti është i detyruar ta informojë Bankën për çdo rrethanë, që të rëndësishme për kryerjen e shërbimeve të Bankës në përputhje me këto kushte të përgjithshme të punës dhe me kontratë.

Përgjegjësia

Neni 30

Pavarësisht nga dispozitat e tjera të këtyre Kushteve të përgjithshme të punës:

(I) Banka para se klienti apo pala e tretë nuk përgjegjigjet për dëmet e mundshme të drejtpërdrejta ose të tërthorta, detyrimeve dhe / ose humbjeve të shkaktuara si pasojë e plotësimit të detyrimeve të Bankës sipas këtyre Kushteve të përgjithshme të Marrëveshjes, me përjashtim në rastet e veprimit të saj me dashje ose neglizhencës së madhe, përmbajtja e së cilës vlerësohet në përputhje me standardet e përkujdesjes së një anëtari të mirë të Bursës maqedonase.

Banka nuk do të jetë përgjegjëse për dëmet që mund të ndodhin si rezultat i fuqisë madhore, rrezikut të investimeve dhe ruajtjes së mjeteve, ndryshimeve të rregullave të tregut, ndryshimeve të kushteve të tregut që ndikojnë në kryerjen e transaksioneve dhe vlerën e mjeteve, kufizimet në bursë dhe kontroll, konfiskim, shpronësim, nacionalizim, konflikte të armatosura, etj.

Banka nuk përgjigjet as për lëshimet, nga pakujdesia në punë apo ndonjë dëmtim i shkaktuar tek klienti nga një palë e tretë dhe në raste kur dëmi ka ndodhur për shkaqe që janë jashtë kontrollit të Bankës.

Banka është përgjegjëse për dëmet e shkaktuara nga moskryerja e detyrimeve të këtyre Kushteve të përgjithshme për punë dhe Marrëveshjen dhe dëmin e shkaktuar klientit nga veprimi ose mosveprimi i aktiviteteve nga ana e një brokeri ose këshilltari për investime të punsëauar në Bankë.

(II) Klienti siguron që të gjitha dokumentet, të dhënat dhe informatat e dorëzuara në Bankë me arritjen e Marrëveshjes janë të vërteta, të plota dhe të sakta. Klienti garanton se të dhënat e theksuara në udhëzimet dhe urdhëresat drejtuar Bankës, janë të plota dhe të sakta dhe përgjegjigjet për të gjitha pasojat që mund të lindin në rast të paraqitjes së të dhënave të

paplota ose të pasakta. Klienti duhet të ofrojë udhëzime të qarta dhe urdhëresa të kuptueshme. Në rast të marrjes së urdhëresave të paqarta, të paplota ose urdhëresa dhe udhëzime të gabuara, Banka do të kërkojë sqarim me shkrim nga klienti ose udhëzime të reja, gjegjësiht urdhëresa, ku koha e marrjes së urdhëresave do të konsiderohet koha e marrjes së sqarimeve, respektivisht urdhëresat ose udhëzimet e reja. Klienti obligohet se Bankës do t'ia paguajë të gjitha dëmet dhe shpenzimet dhe se do të lirojë nga të gjitha detyrimet ndaj Bankës nga marrëdhënia ndaj cilësdo palë, si pasojë kryerjes së shërbimeve sipas këtyre Kushteve të përgjithshme të punës dhe Marrëveshjes, përveç në rastin e sjelljes me dashje ose nga neglizhenca e madhe e Bankës, përmbajtja e së cilës vlerësohet në bazë të standardeve për përkudesje të një anëtari të mirë të Bursës maqedonase.

Neni 31

Klienti ndërmerr të gjitha detyrimet nga Banka për të gjitha shërbimet sipas këtyre Kushteve të përgjithshme për punë dhe Marrëveshjes, që Banka i kryen për llogari të vet.

Vonesa në pagesa

Neni 32

Klienti, në rast të vonesës në pagesën e cilitdo maturim të detyruar dhe të pashlyer nën këto ose në lidhje me këto Kushte të përgjithshme për punë. Marrëveshja, ose urdhëresa, parasheh detyrimin që duhet paguar Bankës edhe interes ligjor.

Ndryshimet e kushteve të përgjithshme të punës

Neni 33

Në rast të ndryshimit të rregullave përkatëse dhe / ose vendimeve që ndikojnë në përmbushjen e detyrimeve të Bankës, nën këto apo lidhura me këto Kushte të përgjithshme pune, Marrëveshja dhe urdhëresa (në tekstin e mëtejshëm: ndryshimi i rregullave), Banka në bazë të vlerësimit dhe vendimit të vet ka të drejtë të modifikojë ose të plotësojë këto kushtet e përgjithshme të punës, në përputhje me ndryshimet e tilla të rregullave.

Neni 34

Pavarësisht nga dispozita e nenit të mësipërm të këtyre Kushteve të përgjithshme për punë, Banka ka të drejtë në mënyrë të njëanshme t'i ndryshojë, respektivisht t'i plotësojë këto Kushte të përgjithshme të punës, përveç nëse me këto ndryshime, respektivisht plotësime, nuk ndërhyjnë në thelb në të drejtat dhe detyrimet e klientit (në vazhdim: ndryshime thelbësore), në bazë të këtyre dhe në lidhje me këto Kushte të përgjithshme të punës.

Në rast të ndryshimeve thelbësore, Banka ka të drejtë që të devijojë nga këto marrëveshje, nëse klienti nuk pajtohet me to. Supozohet se klienti pajtohet me ndryshimet e Kushteve të përgjithshme të punës, në qoftë se brenda 7 ditë pune nga njoftimi i Bankës për ndryshimet thelbësore nuk e informon në mënyrë të shkruar bankën që nuk pajtohet me ndryshimet e tilla.

Mosrespektimi i detyrimeve

Neni 35

Në rast të mosrespektimit të këtyre detyrimeve, me këto dhe në lidhje me këto Kushte të përgjithshme të punës, Marrëveshjen dhe urdhëresën (në tekstin e mëtejshëm: mosrespektimi i

detyrimeve kontraktuale), sejcila palë mund të heqë dorë nga marrëveshja dhe të kërkojë dëmshpërblim nga pala tjetër kontraktuese.

Kohëzgjatja e marrëdhënies kontraktuale

Neni 36

Kohëzgjatja e Marrëveshjes dhe kushtet e tërheqjes nga ajo në rastet të cilat nuk janë të specifikuar në këto Kushte të përgjithshme për punë, palët kanë i

dakordojnë në vetë marrëveshjen.

Në rast të anulimit të marrëveshjes, për arsyet e renditura në këto Kushte të përgjithshme të punës dhe Marrëveshjes së dhënë, Marrëveshja në fjalë vazhdohet deri në shlyerjen përfundimtare të të gjitha detyrimeve të klientit dhe Bankës, sipas kësaj Marrëveshjeje, respektivisht transaksioneve, të kontraktuara para anulimit.

Fshehtësia afariste

Neni 37

Me qëllim të mbrojtjes së interesave të klientit, Banka merr përsipër që të gjitha të dhënat dhe informacionet që i ka mësuar gjatë realizimit të kësaj Marrëveshjeje, ose në lidhje me realizimin e marrëveshjes, do t'i trajtojë si fshehtësi afariste.

Të dhënat dhe informatat e e paragrafit 1 të këtij neni mund të kumtohen në rastet e mëposhtme:

- nëse klienti ka dhënë pëlqim me shkrim për zbulimin e tyre;
- me kërkesë me shkrim ose urdhëresë të gjykatës kompetente;
- me kërkesë të Komisionit për letra me vlerë të ushtrimit të kontrollit ndaj punës së Bankës;
- me kërkesë me shkrim të Bankës Popullore për nevoja auditimi;
- të Drejtorisë për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit;
- me kërkesë me shkrim të organit tjetër të autorizuar me ligj.

Të dhënat dhe informacionet që Banka ka detyrim t'i paraqesë tek autoritetet dhe institucionet në përputhje me ligjin dhe të cilat paraqesin fshehtësi afariste të Bankës, konsiderohen si fshehtësi afariste.

Kompetenca gjyqësore dhe zgjedhja e së drejtës

Neni 38

Çdo mosmarrëveshje eventuale që lind nga marrëdhëniet kontraktuale, të cilat janë të bazuara në Kushtet e përgjithshme të punës, klienti dhe Banka do t'i zgjidhin me marrëveshje, por në rast të kontestit gjyqësor dakordojnë juridiksionin e gjykatës në Shkup.

Për vlerësimi e të gjitha marrëdhënieve kontraktuale, të cilat janë të bazuara në këto Kushte të përgjithshme të punës, zbatohet drejtësia maqedonase.

Pavlefshmëria e dispozitave

Neni 39

Pavlefshmëria ose moszbatueshmëria e ndonjë dispozite të veçantë të këtyre Kushteve të përgjithshme për punë dhe Marrëveshjes, nuk do të ndikojë në vlefshmërinë dhe zbatueshmërinë e dispozitave të tjera.

Në rast se ndonjë dispozitë e këtyre Kushteve të përgjithshme për punë është e pavlefshme ose e pazbatueshme, Banka dispozitën e tillë do ta kompensojë me të re që është më afër të dispozitës së pavlefshme, respektivisht dispozitën që nuk mund të plotësohet..

Tërheqja nga Marrëveshja dhe të drejtat

Neni 40

Në qoftë se në mes të klientit dhe Bankës nuk është rënë dakord ndryshe, klienti nuk guxon që pa pëlqimin paraprak me shkrim të Bankës, në tërësi ose pjesërisht një personi të tretë t'ia bartë marrëveshjen ose të drejtat e veta nën këtë ose në lidhje me këtë Marrëveshje.

Anëtarësimi në organizatë vetërregullimi

Neni 41

Banka është anëtare e Bursës maqedonase dhe Depozituesit qendror të letrave me vlerë SHA Shkup.

VII DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 42

Për çdo gjë që nuk është përcaktuar me këto kushte të përgjithshme të punës,
aplikohet rregullativa ekzistuese e zbatueshme në fushën e letrave me vlerë.

Shkup, 04.02.2011.